

РЕЦЕНЗІЯ

офіційного рецензента

професора БУЛАВЕНКО Ольги Василівни, доктора медичних наук, завідувачки кафедрою акушерства та гінекології №2 ВНМУ ім. М.І. Пирогова, на дисертаційну роботу *«Оптимізація надання медичних послуг пацієнткам з кістами яєчників та фіброміомами матки в гінекологічних стаціонарах за різних спів-платежів»*, що подана до захисту в разову спеціалізовану вчену раду ДФ 05.600.160 при Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова, яка створена відповідно до наказу ректора ЗВО ВНМУ ім. М.І. Пирогова № 24 від 05 лютого 2026 року на підставі рішення Вченої ради ВНМУ ім. М.І. Пирогова № 7 від 05 лютого 2026 року з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації **КЛИМЕНЮКА Олега Володимировича** на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я»

1. Ступінь актуальності обраної теми.

Більшість робіт з заданої тематики є суто клінічними, направлені на удосконалення клінічного кейс-менеджменту пацієнтів з кістами яєчників та фіброміомами матки в гінекологічних стаціонарах і не враховують ринкових компонентів, які звичайно впливають на вартість, якість, і комфорт медичного обслуговування. Дана робота розширює розмірність розуміння проблеми, вивчаючи важливі компоненти ринкового середовища, а саме систему спів-платежів, видів страхових полісів, індивідуальні характеристики пацієнток, які обумовлюють індивідуальні еластичності попиту за вартістю, якістю, і комфортом медичних сервісів. Я не зустрічала робіт українських вчених, які б вивчали питання оцінки ефективності та пошуку резервів вдосконалення кейс-менеджменту в такій площині. А питання динамічної адаптації послуг до ринку, і попиту зокрема, стоїть надзвичайно гостро в умовах впровадження ринкових механізмів розвитку галузі. Тому роботу вважаю безперечно актуальною.

2. Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

Дисертантом проведено інформаційно-патентний пошук, в роботі проаналізовано 116 джерел зарубіжної і української літератури переважно за останнє десятиріччя, визначено пріоритет у проведеному дослідженні. Відтак, у роботі коректно сформульована мета: Медико-економічне обґрунтування оптимізації надання медичних послуг пацієнтам за різних спів-платежів.

Для реалізації поставленої мети були поставлені наступні завдання:

1. Провести системний аналіз вітчизняних та світових наукових досліджень щодо здійснення медико-економічного обґрунтування оптимізації надання медичних послуг пацієнтам за різних спів-платежів.

2. Провести дескриптивний аналіз зібраних даних з метою вивчення генералізуємості висновків дослідження.

3. Здійснити аналіз потужності за SEM структурованими гіпотезами.

4. Дослідити гіпотези: а) збільшення балансових значень витрат на медичні послуги призводить до збільшення балансових значень якості та комфорту; б) зменшення індивідуалізованої еластичності попиту за ціною, якістю та комфортом внаслідок недостатньої обізнаності пацієнта призводить до зменшення балансових значень витрат, якості і комфорту

5. Здійснити медико-економічне обґрунтування оптимізації надання медичних послуг пацієнтам за різних спів-платежів.

Дисертантом адекватно підібрані сучасні та високотехнологічні методи дослідження і аналізу даних:

Статистичний для визначення обсягу спостережень, достовірності результатів, трансформації теоретичної економічної моделі Д. Дранова і М. Саттервайт в емпіричну структурну модель SEM, обґрунтування статистичних тестів для перевірки гіпотез.

Епідеміологічний метод використаний для організації дослідження, створення плану спостереження, основ вибірки. Використані панельний дизайн КРС для тестування основних гіпотез досліджень.

Моделювання вибору для дослідження факторів попиту пацієнта на медичні послуги.

Експертних оцінок для вивчення ефективності запропонованих заходів щодо зменшення ризиків індукованого попиту оптимізації надання медичних послуг пацієнтам за різних спів-платежів.

Соціологічний метод застосований при зборі даних щодо індивідуальних факторів ризику і медичних подій.

Економічного аналізу для обґрунтування гіпотез та механізмів оптимізації надання медичних послуг пацієнтам за різних спів-платежів.

Вперше в світі розроблений механізм трансформації теоретичної економічної моделі в емпіричну, вперше модель Д. Дранова і М. Саттервайт використана як фрейм для емпіричного вивчення оптимуму надання медичних сервісів. Дисертант вивів апостеріорні розподіли оцінщиків параметрів SEM моделі для семплера Гіббса, написав програмний модуль, реалізований мовою BUGS, який запускається в середовищі численних аналітичних систем, R і Python зокрема.

Отже, науковий рівень дисертації за поставленими завданнями і використаними методиками досліджень є передовим, сучасним і адекватним.

Проведений аналіз даних є повним і виконаний на сучасному рівні з використанням адекватно підібраних математичних і статистичних методів.

Отримані результати є достовірними і науково обґрунтованими.

За матеріалами дисертаційного дослідження написано 8 наукових праць, із них 5 статей, 2 статті увійшли в наукометричні бази Scopus. Також результати роботи обговорювались на наукових конференціях у наукових спільнотах України, Польщі, Фінляндії.

3. Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях.

Наукова новизна полягає в тому, що вперше в Україні:

1. Обґрунтована економічна модель і новий теоретичний підхід до обґрунтування оптимізації надання медичних послуг пацієнтам за різних співплатежів.

2. Розроблений механізм трансформації теоретичної економічної моделі в емпіричну.

3. Впроваджено методологію моделювання вибору для дослідження факторів попиту пацієнта на медичні послуги.

4. Емпірично верифіковані гіпотези:

- покращення якості надання медичних послуг за нижчої еластичності попиту на медичні послуги за ціною;
- наявності зв'язку між інформованістю пацієнта про характеристики послуг і їх якістю (клінічною та комфортом);
- модифікації ціни медичної послуги рівнями співплатежів та повнотою інформації у пацієнта про послугу.

4. Наукова обґрунтованість та відповідність темі дисертації отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Дана робота має чітко сформульовані мету і завдання. Дисертаційне дослідження проведене на основі коректної методології. Вперше на чільне місце поставлена теоретична модель, з якої вибудовані гіпотези. На основі гіпотез обґрунтований дизайн та програма дослідження, які відповідають загальним принципам наукового пізнання і біоетичним принципам досліджень. Вперше в Україні для кожної з структурно пов'язаних гіпотез побудовані криві потужності і визначено необхідні розміри вибірок. Отримані результати,

наукові положення і висновки ґрунтуються на чіткій методології, достатній кількості матеріалу, логічно випливають з поставлених завдань дослідження і є науково обґрунтованими. Групи сформовані коректно, що дозволяє проводити їх наступне статистичне порівняння. Методи збору даних, які використані в роботі, як і методи математичного аналізу та статистичної обробки відповідають поставленим завданням і є загально прийнятими методами для цього типу досліджень. Основні результати стосуються оцінки ефективності організації стаціонарної гінекологічної допомоги даного контингенту в конкретних ринкових умовах, показані резерви оптимізації та розкриті механізми їх імплементації. Всі результати є статистично значимими.

Отже, вважаю, що отримані дисертантом результати, наукові положення та висновки є значущими і науково обґрунтованими.

5. Рівень виконання поставленого наукового завдання та оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Поставлені наукові завдання повністю розв'язані в дисертаційній роботі на високому науковому рівні. Для кожного завдання підібрані оптимальні підходи і проведені оцінки, які дозволили отримати максимальну кількість даних. В роботі для обробки отриманих даних використані як добре зарекомендовані стандартні методи, так і останні сучасні наробки, зокрема кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я ВНМУ і, на що звертає увагу, власні, що дозволило провести інноваційний комплексний аналіз. Тут зазначу оригінальний аналіз потужності та аналітичне виведення апостеріорних розподілів параметрів SEM моделі. Дисертант освоїв використані методики на високому рівні і запропонував і впровадив ряд вищеперерахованих своїх. Таким чином, викладене у роботі дисертаційне дослідження є документальним оформленням проведеної Клименюком Олегом Володимировичем роботи, написане на високому науковому рівні і доводить отримання кваліфікації, необхідної для сучасного дослідника.

6. Теоретичне і практичне значення результатів дослідження.

Результати даного дисертаційного дослідження розширюють наукове уявлення про оптимізацію надання медичних послуг пацієнтам за конкурентного середовища. Отримані дані експериментально і теоретично обґрунтовують і тестують гіпотези дослідження. Матеріали роботи впроваджено в навчальний процес профільних кафедр Київського, Вінницького, Львівського, Харківського, та Полтавського медичних університетів.

7. Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці.

Результати дисертаційного дослідження рекомендується надалі впроваджувати в науковий і навчальний процес медичних навчальних закладів, в курси соціальної медицини та організації охорони здоров'я, фармації, акушерства та гінекології, а також використовувати МОЗ України та регіональним відділам охорони здоров'я при реформуванні надання стаціонарної гінекологічної допомоги. Також рекомендовано оформити патент на теоретичну модель оцінки медико-економічної ефективності, яка представлена в роботі.

8. Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності.

Внаслідок перевірки матеріалів дисертації Клименюка Олега Володимировича можна стверджувати, що відсутні ознаки академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації або фальсифікації, не виявлено маніпуляцій із алфавітом, пробілами, прихованим текстом. Рукопис дисертації було перевірено на наявність можливих порушень правил академічної доброчесності системою сервісу «StrikePlagiarism»: оригінальність тексту дисертаційної роботи склала 88,78%. Подані до захисту наукові досягнення є власним напрацюванням дисертанта, текст дисертації є оригінальним.

9. Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертаційна робота **КЛИМЕНЮКА Олега Володимировича** на тему: *«Оптимізація надання медичних послуг пацієнткам з кістами яєчників та фіброміомами матки в гінекологічних стаціонарах за різних співплатежів»*, що була подана на захист до разової спеціалізованої вченої ради ДФ 05.600.160 на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я» є завершеною самостійно виконаною науковою працею, яка вирішує актуальну задачу оптимізацію надання медичних послуг пацієнтам за конкурентного середовища, містить науково обґрунтовані результати, оформлені в чіткі лаконічні висновки. Оформлення дисертації відповідає вимогам, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 року. Методичний рівень, наукова новизна і практичне значення, рівень оприлюднення результатів рецензованої роботи відповідає вимогам до дисертацій ступеня доктора філософії згідно положень Постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, зі змінами і доповненнями, внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 21 березня 2022 р. № 341, від 19 травня 2023 р. № 502 та від 3 травня 2024 р. № 507), а здобувач Клименюк Олег Володимирович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії у галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я».

Рецензент

доктор медичних наук, професор,
завідувачка кафедри акушерства та
гінекології №2 ВНМУ ім. М.І. Пирогова

Ольга БУЛАВЕНКО